

Posveta Njegošu, logična završnica "A Tempa": selektor Zarko Mirković

JUBILEJ

Ozvučenje poezije

Premijera crnogorskih kompozicija u čast Njegošu večeras u završnici "A Tempa"

Isidora Radulović

Savremena posveta Petru II Petroviću Njegošu, odnosno djelimično "ozvučavanje" njegovog opusa označice večeras (u 20 sati) završnicu 12. međunarodnog "A Tempa" na Velikoj sceni nacionalnog teatra. Ujedno, biće to početak scenskog života za kompozicije crnogorskih autora - "Kletvu" Aleksandra Perunovića, "Neka bude" Nine Perović i "Trenos" Žarka Mirkovića. Troje autora koji su nadahnute crpili iz istog izvora, "Gorskog vijenca", pokušali su da dodaju drugačiju dimenziju zvučnosti ovom neprolaznom djelu.

Direktor Muzičkog centra Crne Gore Zarko Mirković, sada u svojstvu kompozitora, za Dnevne novine najavljuje večerašnji koncert kao pokušaj da se stvaralaštvom odgovori velikom povodu, jubileju 200. godišnjice od rođenja Petra II Petrovića Njegoša. Mirkovićeva kompozicija za sopran, violončelo i mješoviti hor nazvana je "Trenos" i nastajala je tokom prošle godine, između dvije velike Njegoševe godišnjice. Mirković pred premijeru nije želio previše da otkriva o svojoj kompoziciji, izuzev da je riječ o inspiraciji iz "Gorskog vijenca", baš kao i kod dvoje mladih kolega Aleksandra Perunovića i Nine Perović.

"Relativno brzo sam napisao 'Trenos', a i doradivao sam ga relativno dugo. Sam proces nastajanja djela teško je opisati. Mnogo zavisi od trenutka u kome ste", kaže Mirković. Kao selektor 12. "A Tempa", on vjeruje da će Muzički Centar ovim koncertom s tri crnogorske premijere, dostojno obilježiti Njegošev jubilej. "Vjerujem da ćemo jubilej obilježiti na onaj način koji nam je trenut-

no mogući, nadajući se da smo našu zvučnu interpretaciju Njegoša, sa aspekta komponovanja učinili drugačijom od onoga kako obično doživljavamo Njegoša kad ga čitamo", kaže Mirković. Nema sumnje da je koncert u čast našem velikanu, logična završnica "A Tempa".

"Dugo smo razmišljali o tome na koji način da obilježimo ono što je obilježilo nas i odlučili smo se da ponovo okupimo crnogorski horski ansambl sa više od 150 članova", kaže on. Zdručeni ansambl, pod upravom pet dirigenta čine horovi muzičkih škola iz Podgorice i Kotora, hor Muzičke akademije sa Cetinja i podgorički hor "Stanko Dragović". Pred pjevačima će se smjenjivati dirigenti: Darinka Matić Marović, Zoja Đurović, Aleksandra Knežević, Ilija Dapčević i Mihajlo Lazarević. Osim premijernih izvođenja, na programu su i već poznata djela inspirisana Njegoševim stihovima: "Tužbalica sestre Batriceve" Dejana Gerspica, "Pismo Njegoša Vuku Karadžiću" Vojina Komadine i odlomci iz "Testamenta P.P. Njegoša" Rajka

Maksimovića.

"Ono što će ovaj koncert zasigurno pokazati, to je individualni doživljaj Njegoševih stihova, lični izbor i lično ozvučavanje Njegoševe poezije", Mirković. Premijere kompozicija naših autora, svakako su poseban akcenat koncerta i cijelog festivala. Kompozitor Aleksandar Perunović, svoju "Kletvu", utemeljio je na odlomku iz "Gorskog vijenca", svojevrsnoj kulminaciji Njegoševog djela, (za)kletvi izrečenoj na kraju skupštine "o Malom Gospodinu dne".

"Najavljuje je serdar Janko riječima: 'Izdati se nećemo, ama treba da se utvrdimo kletvom; zdravi je posao', a izgovara je serdar Vukota kome se Vuk Mićunović obraća sa: 'Kunni, serdare Vukota, ti e najbolje umiješ, a mi ćemo svi vikati: Amin!' ", navodi Perunović. Uz podsjećanje da i

Vuk Karadžić u svom "Rječniku" tježi sa ritualom zaklinjanja u Crnoj Gori, osim ostalog napominje to da - oni koji sjede oko onoga koj kune "valja da viču ne samo 'amin' već i 'da Bog da', kompozitor "Kletve" navodi da je i to unio u kompoziciju. Kompozicija "Neka bude", crnogorske kompozitorke Nine Perović za mješoviti hor i violinu nastala je prošle godine.

"Stihovi u kojima vladika Dani lo poziva na borbu čine tematski osnovu djela u kom je pored borbe nog karaktera u znatnoj mjeri prisutan i lirski element", kaže Perović. Ona smatra da se preplitanje epskog i lirskog, naročito ogleda u posljednjim stihovima kompozicije: "Nj groblju će izmici cvijeće, za dalek nekone pokoljenjel".

Od nule do egzaltacije

Perunović je (u skladu sa značajnom potencijalom odlomka iz "Gorskog vijenca"), želio da proizvede ritualno-repetitivni proces koji je potcrtan i time što pjevači u horu udaraju nogom o pod pri njihovom izgovaranju.

"Čitav ovaj muzičko-ritualni proces, radjen je konstantnom uzlaznom pravolinijskom putanjom, u smislu da se počinje "od nule", a zatim se postepenim pojačavanjem aktivnosti svih muzičkih komponenti od tempa, dinamike, do fakturo-strukturalnih i drugih elemenata stiže do vrhunca - maksimalnog stepena egzaltacije na samom kraju", kaže kompozitor "Kletve".

Aleksandar Perunović